

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

«_____» _____ 2014 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

НІМЕЦЬКА МОВА

галузі знань **0302 Міжнародні відносини**
напрямів підготовки 6.030201 – міжнародні відносини
6.030202 – міжнародне право
6.030203 – міжнародні економічні відносини
6.030204 – міжнародна інформація
6.030205 – країнознавство
6.030206 – міжнародний бізнес

КИЇВ – 2014

Робоча програма дисципліни «*Теорія та практика перекладу (німецька мова)*» для студентів *галузі знань* 0302 міжнародні відносини, *напрямів підготовки* : 6.030201 – міжнародні відносини, 6.030202 – міжнародне право, 6.030203 – міжнародні економічні відносини, 6.030204 – міжнародна інформація, 6.030205 – країнознавство, 6.030206 – міжнародний бізнес.

«___» _____ 2014 року – 31 с.

Розробники: канд.педаг.наук, доцент **Ніколаєва Людмила Олексіївна**
канд. філол. наук, доцент **Григорова Олена Вілієнтівна**

Робоча програма дисципліни «*Теорія та практика перекладу (німецька мова)*» затверджена на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол №від “....” 2014 року

Завідувач кафедри _____ В.В.Дайнеко
(підпис)

«___» _____ 2014 року

Схвалено науково - методичною комісією Інституту міжнародних відносин

Протокол від «___» _____ 2014 року №___
Голова науково-методичної комісії _____ О.А.Коппель
(підпис)

«___» _____ 2014 року

© Л.О.Ніколаєва, О.В.Григорова 2014 рік
© _____ 201_ рік
© _____ 201_ рік

ВСТУП

Навчальна дисципліна «*Теорія та практика перекладу (німецька мова)*» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» *галузі знань – 0302 міжнародні відносини, напрямів підготовки: 6.030201 – міжнародні відносини, 6.030202 – міжнародне право, 6.030203 – міжнародні економічні відносини, 6.030204 – міжнародна інформація, 6.030205 – країнознавство, 6.030206 – міжнародний бізнес.*

Дана дисципліна є нормативною. Викладається протягом **трьох семестрів** (з V по VII) в **обсязі – 776 год. (21,5 кредитів ECTS)** зокрема: *лекції – 24 год., практичні заняття – 316 год., самостійна робота – 436 год.* У курсі передбачено **6 змістових модулів** та *підсумкова модульна контрольна робота після кожного семестру.* Завершуються V, VI семестри **заліком**, а VII семестр – **іспитом**.

Метою курсу теорії та практики перекладу є набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності у двох напрямках : з німецької мови на українську і з української на німецьку.

Завдання – набуття студентами необхідних умінь і навичок у таких видах перекладу: повний письмовий переклад текстів публіцистичного, наукового, офіційно-ділового стилів за фахом студентів, зокрема міжнародних документів; письмовий і усний реферативний і анотаційний переклад текстів публіцистичного і наукового стилів (статей, монографій, виступів фахівців з фаху студентів, державних і громадських діячів тощо). Додатковим завданням є розвиток навичок і умінь у чотирьох основних видах мовленнєвої діяльності французькою мовою.

Курс складається з **шести** *змістових модулів.*

Перший присвячений вивченню міжмовної комунікації як об'єкту теорії перекладу. *Другий* – міжмовним розбіжностям на різних рівнях мовної ієрархії. *Третій* – перекладацьким прийомам і трансформаціям. *Четвертий* – лексико-семантичним питанням перекладу. *П'ятий* – взаємодії граматики з лексикою при перекладі. *Шостий* – стилістичним питанням перекладу.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття теорії перекладу;
- фундаментальні проблеми перекладознавства;
- закономірності і структуру перекладацького процесу як особливого спеціалізованого виду мовленнєвої діяльності;
- види усного і письмового перекладу;

- види адекватності перекладу;
- види лексичних, граматичних і стилістичних розбіжностей між іноземною і українською мовою;
- рівні еквівалентності у перекладі;
- перекладацькі прийоми і трансформації (додавання і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, ампліфікація, експлікація, компенсація, логічне переосмислення, перестановки, поєднання і розділення речень) ;
- структурні і лексико-граматичні особливості реферативного перекладу. критерії оцінки якості перекладу;
- критерії оцінки якості перекладу.

уміти:

1) здійснювати

- повний письмовий переклад текстів публіцистичного, офіційно-ділового і наукового стилів відповідно до фаху студентів;
- усний послідовний (абзацно-фразовий) переклад у професійно значущих сферах: суспільно-політичній, фахово-діловій, науково-фаховій;
- усний реферативний переклад аудіотекстів і матеріалів електронних засобів масової інформації;
- письмовий і усний реферативний переклад текстів публіцистичного і наукового стилів (статей, монографій, виступів державних і громадських діячів тощо). Письмовий переклад включає різні види реферування (реферат в описовій формі, реферат-резюме, реферат-огляд), а також анотування первинних текстів.

2) володіти перекладацькими прийомами і трансформаціями;

3) відрізняти вільні словосполучення від усталених;

4) розуміти значення слова у вузькому і широкому контексті;

5) знаходити відповідники і перекладати інтернаціоналізми, виділяючи при цьому „несправжніх друзів перекладача” ;

6) знаходити відповідники і перекладати фразеологізми, безеквівалентну лексику, власні імена, скорочення і абрєвіатури, цитати.

Місце дисципліни в системі підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин: навчальна дисципліна «Теорія та практика перекладу» є складовою в комплексній підготовці за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» *галузі знань* – 0302 міжнародні відносини.

Зв'язок з іншими дисциплінами. Навчальна дисципліна «Теорія та практика перекладу» викладається після засвоєння студентами дисципліни „Французька мова” і спирається також на знання і уміння, засвоєвані при вивченні дисципліни „Мова фаху”.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти у V і VI семестрах

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Кожний семестр включає два змістові модулі

Обов'язковим для заліку є виконання тестових робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання за формами контролю ¹ :	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – 22 бали	Max. – 40 балів	Min. – 26 балів	Max. – 40 балів
Виконання модульної роботи з ТПП	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10
Виконання модульної роботи з франц. мови	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„6” x 1 = 6	„10” x 1 = 10
Відповідь з теорії перекладу	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5
Виконання завдань з аудіювання і перекладу	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5
Виконання індивідуальних робіт з перекладу	„3” x 2 = 6	„5” x 2 = 10	„3” x 3 = 9	„5” x 2 = 10
Підсумкова контрольна робота			„6” x 2 = 12	„10” x 2 = 20
³ – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.				

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів* для одержання заліку обов'язково здають залік, який оцінюється у *20 балів*. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – *48 балів*.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі МКР здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ПМК / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	22	26	12	60
Максимум	40	40	20	100

¹ Див. Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу від 1 жовтня 2010 року, а також Розпорядження ректора «Про методику розрахунку підсумкової оцінки дисциплін, які читаються два і більше семестри» від 29 вересня 2010 року

Шкала відповідності

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100	Зараховано
85 – 89	
75 – 84	
65 – 74	
60 – 64	
1 – 59	не зараховано

Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти у VII семестрі

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Кожний семестр включає два змістові модулі

Обов'язковим для заліку є виконання тестових робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання за формами контролю ¹ :	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – 17 балів	Max.–29 балів	Min. – 18 балів	Max. – 31 бал
Виконання модульної роботи з ТПП	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10
Виконання модульної роботи з франц. мови	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10
Відповіді з теорії перекладу	„2” x 1 = 2	„2” x 1 = 2	„2” x 1 = 2	„3” x 1 = 3
Виконання завдань з аудіювання і перекладу	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5	„3” x 1 = 3	„5” x 1 = 5
Виконання індивідуальних робіт з перекладу	„2” x 1 = 2	„2” x 1 = 2	„3” x 1 = 3	„3” x 1 = 3
Підсумкова контрольна робота : з франц. мови, з перекладу			„12” x 1 = 12 „13” x 1 = 13	„20” x 1 = 20 „20” x 1 = 20
³ – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.				

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 20 балів* для одержання іспиту обов'язково виконують тест, який оцінюється у *25 балів*. Рекомендований мінімум для допуску до іспиту – *40 балів*.

¹ Див. Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу від 1 жовтня 2010 року, а також Розпорядження ректора «Про методику розрахунку підсумкової оцінки дисциплін, які читаються два і більше семестри» від 29 вересня 2010 року

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі МКР здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>17</i>	<i>18</i>	<i>25</i>	<i>60</i>
Максимум	29	31	40	100

Шкала відповідності

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
90 – 100	5	відмінно
85 – 89	4	добре
75 – 84		
65 – 74	3	задовільно
60 – 64		
35 – 59	2	не задовільно
1 – 34		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

V семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МІЖМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ.

Тема 1. Предмет теорії перекладу. Види перекладу (44 год.)

Роль перекладу в розвитку світової культури та зміцненні міжнародних зв'язків. Перекладознавство як наука. Структура перекладацького процесу. Види перекладу.

Тема 2. Співвідношення форми і змісту при перекладі (92 год.)

Смислова і мовна структура тексту. Поняття адекватності перекладу. Одиниця перекладу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 . МІЖМОВНІ РОЗБІЖНОСТІ НА РІЗНИХ РІВНЯХ МОВНОЇ ІЄРАРХІЇ

Тема 3. Слово і контекст. (68 год.)

Актуалізація значення слова в контексті. Види контекстів. Типи лексичних еквівалентів.

Тема 4. Граматичні розбіжності. Порядок слів у реченні при перекладі.

(66 год.)

Розбіжності у способах вираження граматичних категорій. Поняття актуального членування. Співвідношення синтаксичної, семантичної і комунікативної структури речення. Суб'єктно-об'єктна трансформація.

VI семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРИЙОМИ І ТРАНСФОРМАЦІЇ.

Тема 5. Лексичні, граматичні і стилістичні трансформації. (68 год.)

Оказіональні відповідники на різних рівнях еквівалентності. Види еквівалентів. Види перекладацьких прийомів і трансформацій. Прагматика перекладацьких трансформацій.

Тема 6. Безеквівалентна лексика в перекладі. (66 год.)

Класифікація безеквівалентної лексики. Способи перекладу безеквівалентної лексики. Способи перекладу топонімів і антропонімів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 . ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ.

Тема 7. Переклад інтернаціоналізмів і термінів. (68 год.)

Переклад інтернаціональної за коренем лексики. “Несправжні друзі” перекладача. Переклад термінологічних одиниць, аббревіатур і скорочень.

Тема 8. Переклад усталених словосполучень і фразеологізмів. (66 год.)

Словосполучення вільні й усталені. Переклад словосполучень з урахуванням сполучуваності слів у мові перекладу. Фразеологічні одиниці та їх переклад.

VII семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. ВЗАЄМОДІЯ ГРАМАТИКИ З ЛЕКСИКОЮ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ.

Тема 9. Граматичні конструкції в перекладі. (54 год.)

Управління дієслів в українській і німецькій мовах. Синтаксична синонімія. Переклад німецьких конструкцій, що не мають прямих відповідників в українській мові.

Тема 10. Еквівалентність на надфразовому рівні. (52 год.)

Засоби зв'язку між реченнями і частинами тексту в українському і у німецькому реченні. Перерозподіл інформації між реченнями у надфразовій одиниці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6 . СТИЛІСТИЧНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ .

Тема 11. Стилiстичні ресурси лексики і граматики. (50 год.)

Поняття стилю у перекладі. Засоби словесної образності. Передача гри слів. Переклад неологізмів, архаїзмів, просторічних слів та жаргонізмів. Засоби експресивного синтаксису.

Тема 12. Функціональні стилі і критерії оцінки якості перекладу. (50 год.)

Функціональні стилі сучасної німецької і української мов. Підстилi і жанри офіційно-ділового, публіцистичного і наукового стилів. Критерії оцінки якості перекладу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

V семестр

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	практ.	СР
Змістовий модуль 1				
Міжмовна комунікація як об'єкт теорії перекладу				
1	Тема 1. Предмет теорії перекладу. Види перекладу	2	16	26
2	Тема 2. Співвідношення форми і змісту при перекладі	2	40	50
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 2				
Мовні розбіжності на різних рівнях міжмовної комунікації				
4	Тема 3. Слово і контекст. Лексичні розбіжності	2	28	38
5	Тема 4. Граматичні розбіжності. Порядок слів у реченні при перекладі	2	26	38
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	Підсумкова модульна контрольна робота		2	
	ВСЬОГО	8	120	152

Загальний обсяг **280 год.**, в тому числі:

Лекцій – **8 год.**

Практичних занять – **120 год.**

Самостійна робота – **152 год.**

VI семестр

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	практ.	С/Р
Змістовий модуль 3 Перекладацькі прийоми і трансформації				
1	Тема 5. Лексичні, граматичні, стилістичні трансформації	2	28	38
2	Тема 6. Безеквівалентна лексика в перекладі	2	26	38
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 4 Лексико-семантичні питання перекладу				
4	Тема 7. Переклад інтернаціоналізмів і термінів	2	28	38
5	Тема 8. Переклад усталених словосполучень і фразеологізмів	2	26	38
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	Підсумкова модульна контрольна робота		2	
	ВСЬОГО	8	120	152

Загальний обсяг **280 год.**, в тому числі:

Лекцій – **8 год.**

Практичних занять – **120 год.**

Самостійна робота – **152 год.**

VII семестр

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	практ.	С/Р
Змістовий модуль 5 Взаємодія граматики з лексикою при перекладі.				
1	Тема 9. Граматичні конструкції в перекладі	2	18	34
2	Тема 10. Еквівалентність на надфразовому рівні	2	16	34
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
Змістовий модуль 6 Стилістичні питання перекладу				
4	Тема 11. Стилістичні ресурси лексики і граматики	2	16	32
5	Тема 12. Функціональні стилі і критерії оцінки якості перекладу	2	16	32
	<i>Лексико-граматичний тест</i>		2	
	<i>Модульна контрольна робота</i>		2	
	Підсумкова модульна контрольна робота		2	
	ВСЬОГО	8	76	132

Загальний обсяг **216 год.**, в тому числі:

Лекцій – **8 год.**

Практичних занять – **76 год.**

Самостійна робота – **132 год.**

V семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МІЖМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ.

ТЕМА 1. Лекція 1. Предмет теорії перекладу. Види перекладу. (2 год.)

Історія перекладу. Виникнення перекладознавства як науки. Видатні теоретики перекладознавства. Зв'язок перекладознавства з іншими науками. Загальна і часткові теорії перекладу.

Поняття перекладу. Різноманітність дефініцій перекладу. Переклад як особливий, спеціалізований вид мовленнєвої діяльності. Структура перекладацького процесу. Білінгвізм і перекладацька компетенція.

Переклад художній і спеціальний, різновиди спеціального перекладу. Види усного перекладу: послідовний абзацно-фразовий, послідовний із спеціальною системою записів, синхронний. Види письмового перекладу: повний, реферативний, анотаційний. Переклад з використанням ком'ютерних програм-перекладачів.

Практичні заняття – 16 год.

1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (6 год.)
2. Граматичні вправи (4 год.)
3. Лексичні вправи (4 год.)
4. Вправи на аудіювання (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (26 год.):

а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (16 год.)

б) Виконання письмових лексико-граматичних вправ (10 год.)

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Семенец О.Е., Панасьев А.Н. История перевода. – К.: Вища школа, 1990-1991.
5. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М.: Высшая школа, 1983.

ТЕМА 2. Лекція 1. Співвідношення форми і змісту при перекладі. (2 год.)

Проблема перекладності. Інваріант у перекладі. Смилова і мовна структура тексту. Інформативність тексту, види інформації у тексті. Екстралінгвістичні фактори перекладу.

Поняття адекватності перекладу. Вільний переклад. Дослівний переклад і буквализми. Семантико-стилістичний, дезидеративний і волюнтативний типи адекватності.

Питання одиниці перекладу. Відповідники на різних рівнях мовної ієрархії : фонема, морфема, слова, словосполучення, речення, надфразової одиниці і цілого тексту.

Практичні заняття – 40 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (4 год.)
2. Переклад текстів з заданим типом адекватності (12 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (10 год.)
3. Граматичні вправи (4 год.)
4. Лексичні вправи (6 год.)
5. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ(4 год.)

Завдання для самостійної роботи (50 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів(30 год.)***
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ(10 год.)***
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (10 год.)***

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Семенец О.Е., Панасьев А.Н. История перевода. – К.: Вища школа, 1990-1991.
5. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М.: Высшая школа, 1983.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МОВНІ РОЗБІЖНОСТІ НА РІЗНИХ РІВНЯХ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.

ТЕМА 3. Лекція 1. Слово і контекст. Лексичні розбіжності. (2 год.)

Смилова структура слова. Актуалізація значення слова у контексті. Контекст вузький, широкий, екстралінгвістичний. Фонові знання.

Багатозначність і недиференційованість значень слів у різних мовах. Розбіжності в об'ємі значень слів. Розбіжності в стилістичному забарвленні

слів. Лексичні особливості, пов'язані з різним баченням світу. Типи лексичних еквівалентів: постійні, контекстуальні. Описовий переклад.

Практичні заняття – 28 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (6 год.)
4. Граматичні вправи (6 год.)
5. Лексичні вправи (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (38 год.)

а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)

б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (6 год.)

в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (8 год.)

г) Добір прикладів для ілюстрації лексичних розбіжностей між українською і німецькою мовами (4 год.)

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Семенец О.Е., Панасьев А.Н. История перевода. – К.: Вища школа, 1990-1991.
5. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М.: Высшая школа, 1983.

ТЕМА 4. Лекція 1. Граматичні розбіжності. Порядок слів у реченні. (2 год.)

Розбіжності у способах вираження граматичних категорій. Категорія детермінації, категорія числа, категорія часу, способу, стану, виду.

Поняття актуального членування. Співвідношення синтаксичної, семантичної і комунікативної структури речення. Прямий порядок слів у німецькому реченні та інверсія підмета і прямого додатка в українському реченні. Способи перекладу інвертованих україномовних речень на німецьку мову.

Переклад німецьких і українських пасивних конструкцій. Суб'єктно-об'єктна трансформація.

Місце обставини і означення в українському і німецькому реченнях. Порядок однорідних прикметників.

Практичні заняття – 26 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (2 год.)

2. Переклад текстів із заданим типом адекватності (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (6 год.)
4. Граматичні вправи: пасивні конструкції (4 год.)
5. Лексичні вправи (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (38 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)*
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (6 год.)*
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (8 год.)*
- г) Добір прикладів для ілюстрації граматичних розбіжностей між українською і німецькою мовами (4 год.)*

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280 с.

VI семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРИЙОМИ І ТРАНСФОРМАЦІЇ

ТЕМА 5. Лекція 1. Лексичні, граматичні і стилістичні прийоми і трансформації. (2 год.)

Оказіональні відповідники на різних рівнях еквівалентності.

Види еквівалентів: формальний, смисловий, ситуаційний. Концепції основних моделей перекладу.

Лексичні, граматичні, стилістичні трансформації. Конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження. Додання і опущення слів. Зміни частин мови, перестановки, об'єднання і членування речень. Прагматика перекладацьких трансформацій: адаптація, експлікація, ампліфікація, модуляція, логічний розвиток, компенсація.

Практичні заняття – 28 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності (10 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (6 год.)

4. Граматичні вправи (4 год.)
5. Лексичні вправи (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (38 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)***
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (6 год.)***
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (8 год.)***
- г) Добір прикладів для ілюстрації перекладацьких трансформацій (4 год.)***

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280 с.

ТЕМА 6. Лекція 1. Безеквівалентна лексика в перекладі. Власні імена в перекладі. (2 год.)

Реалії як компонент соціально-історичного і національно-культурного контексту. Класифікація безеквівалентної лексики. Реалії німецького життя. Способи перекладу безеквівалентної лексики: транскрипція, транслітерація повна і часткова, калькування, описовий переклад, ампліфікація, опущення слова, логічний розвиток поняття.

Способи перекладу топонімів і антропонімів: транскрипція, транслітерація повна і часткова, традиційний переклад, переклад значущих частин топонімів, ампліфікація. Правила транскрибування власних імен німецькою й українською мовами.

Переклад назв установ і організацій, газет, журналів, літературних творів, фільмів, кораблів тощо.

Практичні заняття – 26 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (6 год.)
4. Граматичні вправи: переклад власних назв (4 год.)
5. Лексичні вправи (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (38 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)***

- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (10 год.)**
в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (8 год.)

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ

ТЕМА 7. Лекція 1. Переклад інтернаціоналізмів і термінів (2 год.)

Переклад інтернаціональної за коренем лексики. Формальна подібність слів. Проблема “несправжніх друзів” перекладача.

Латинізми, англіцизми, слова з префіксами грецького походження у німецьких текстах і їх переклад.

Переклад термінологічних одиниць. Фахова терміносистема.

Абревіатури та скорочення при перекладі.

Практичні заняття – 28 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності (10 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (6 год.)
4. Граматичні вправи: словотворення, іномовні словотвірні складові (4 год.)
5. Лексичні вправи (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (38 год.)

а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)

б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (8 год.)

в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (8 год.)

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.

3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

ТЕМА 8. Лекція 1. Переклад усталених словосполучень і фразеологізмів (2 год.)

Словосполучення вільні й усталені. Переклад словосполучень з урахуванням сполучуваності слів у мові перекладу. Граматичні зв'язки у словосполученнях. Дієслівне керування. Десемантизація слова. Заміна слова словосполученням. Німецькі еквіваленти українських префіксальних дієслів.

Фразеологічні одиниці та їх переклад. Переклад прислів'їв, приказок, крилатих висловів. Переклад лексичних одиниць і висловів, пов'язаних з античною історією, міфологією. Переклад біблеїзмів.

Переклад цитувань.

Практичні заняття – 26 год.

1. Повний і реферативний переклад текстів з теорії перекладу (2 год.)
2. Переклад текстів із заданим типом адекватності (8 год.)
3. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (6 год.)
4. Граматичні вправи (4 год.)
5. Лексичні вправи (4 год.)
6. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (38 год.)

а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)

б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (10 год.)

в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (8 год.)

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

VII семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. ВЗАЄМОДІЯ ГРАМАТИКИ З ЛЕКСИКОЮ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

ТЕМА 9. Лекція 1. Граматичні конструкції в перекладі (2 год.)

Вираження часових, просторових, причинно-наслідкових, умовних і допустових відносин в українській і німецькій мовах.

Управління дієслів в українській і німецькій мовах.

Синтаксична синонімія. Синонімія простого і складного речень. Синонімія прийменникових конструкцій, дієприкметникових та дієприслівникових зворотів і підрядних речень. Сурядність і підрядність в перекладі.

Переклад німецьких безособових речень. Переклад німецьких конструкцій виділення. Переклад німецьких обмежувальних конструкцій.

Переклад німецьких інфінітивних конструкцій. Переклад німецьких дієприкметникових конструкцій. Переклад речень з абсолютним дієприкметниковим зворотом. Переклад німецьких каузативних конструкцій. Конструкції з прикладкою. Приєднувальні конструкції.

Практичні заняття – 18 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності (6 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (4 год.)
3. Граматичні вправи (4 год.)
4. Лексичні вправи (2 год.)
5. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (34 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)***
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (8 год.)***
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (6 год.)***

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

ТЕМА 10. Лекція 1. Еквівалентність на надфразовому рівні (2 год.)

Засоби зв'язку між реченнями і частинами тексту: лексичний повтор, прийменниковий зв'язок, сполучниковий зв'язок, порядок слів (в українському реченні), неозначений артикль (у німецькому реченні). Перерозподіл інформації між реченнями у надфразовій одиниці.

Практичні заняття – 16 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності (8 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (4 год.)
3. Граматичні вправи (2 год.)
4. Лексичні вправи (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (34 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)**
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (8 год.)**
- в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (6 год.)**

Література

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. СТИЛІСТИЧНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ

ТЕМА 11. Лекція 1. Стилiстичнi ресурси лексики i граматики (2 год.)

Стилiстичний аспект перекладу. Поняття стилю у перекладi. Стилiстичнi ресурси лексики. Засоби словесної образності. Передача гри слів. Переклад неологізмів, архаїзмів, просторічних слів та жаргонізмів.

Стилiстичнi ресурси граматики. Засоби експресивного синтаксису.

Практичні заняття – 16 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності (8 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (4 год.)
3. Граматичні вправи (2 год.)
4. Лексичні вправи (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (32 год.)

- а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)**
- б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (8 год.)**

в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (4 год.)

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

ТЕМА 12. Лекція 1. Функціональні стилі і критерії оцінки якості перекладу (2 год.)

Функціональні стилі: науковий, офіційно-діловий, публіцистичний, розмовний, художній. Підстилі і жанри офіційно-ділового, публіцистичного і наукового стилів.

Критерії оцінки якості перекладу. Критерії оцінки перекладів наукової літератури, текстів суспільно-політичного характеру, офіційних документів.

Практичні заняття – 16 год.

1. Переклад текстів із заданим типом адекватності (6 год.)
2. Вправи на фіксовані перекладацькі труднощі (4 год.)
3. Граматичні вправи (2 год.)
4. Лексичні вправи (2 год.)
5. Вправи на аудіювання інформаційних повідомлень ЗМІ (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (32 год.)

а) Індивідуальний письмовий переклад текстів (20 год.)

б) Виконання письмово післятекстових перекладацьких вправ (8 год.)

в) Виконання письмово лексико-граматичних вправ (4 год.)

Література:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Зарицький М.С. Переклад: створення та редагування: Посібник. – К.: Парламентське видавництво, 2004. – 120 с.
4. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

Зразки текстів для перекладу і післятекстових перекладацьких і лексико-граматичних вправ

Text 1. Контроль над озброєннями: взяти до уваги нову обстановку

Поява ядерної зброї, зважаючи на її безмежний потенціал до знищення, додала новий жахливий вимір можливості катастрофи планетарного масштабу. Людська цивілізація, змушена постійно приносити жертви на вівтарі атомного демона, стала в'язнем та заручником постійної політики залякування.

Необхідно було, перш за все, сприяти мирному використанню ядерної енергії, попереджуючи та запобігаючи при цьому її застосуванню в військових цілях. Найбільш важливим кроком у цьому напрямку стало підписання договору щодо нерозповсюдження ядерної зброї. За словами ініціаторів підписання цього документа, потенційні успіхи в справі надання договору світового масштабу суттєво допомогли б розсіяти страх, суть якого полягає в тому, що поширення розщеплюваних матеріалів та технології виробництва ядерної зброї сприятиме створенню нових військових потужностей. Також важливо було взяти до уваги засоби, завдяки яким передова технологія не могла б використовуватися з метою порушення встановленої міжнародної системи гарантій.

Протягом багатьох років режим нерозповсюдження ядерної зброї діяв у відповідності з задумами його ініціаторів. Однак завершення холодної війни справило радикальний та неочікуваний вплив на механізм контролю за озброєннями. Справді, після значної інтенсифікації політики, яка протягом тридцяти років стояла на місці, вся система контролю за озброєннями почала змінюватися, можна навіть сказати, ввійшла у кризовий стан. Ця криза має три головні причини: контроль над озброєннями у будь-якій формі, будучи одним з рушійних елементів російсько-американської політики безпеки, втратив свою домінуючу роль; завершення холодної війни внесло плутанину в порядок денний щодо роззброєння; контроль над озброєннями вже не є мобілізуючою політичною темою, на перший план вийшли проблеми економіки та захисту навколишнього середовища.

Однак це не означає, що завдання контролю над озброєннями є завершеним, навіть навпаки. Насправді, як ніколи, поширення озброєнь різних типів вимагає безперервної уваги зі сторони світової спільноти. У цьому контексті доцільно згадати явище, яке, можливо, краще за все символізує небезпеку, з якою ми зіткнулися наприкінці століття, - відновлення поширення ядерної зброї.

Парадоксальним є те, що саме в момент, коли режим нерозповсюдження ядерної зброї отримав підтримку в більшості країн планети, постала реальна небезпека його краху. Причина цього парадоксу криється у втраті контролю над розповсюдженням ядерної зброї (ядерний демон вирвався з рук своїх охоронців). Та чи варто стверджувати, що

система контролю над озброєннями, наріжним каменем якої є договір про нерозповсюдження ядерної зброї, вичерпала себе? Зовсім ні, оскільки вона символізує прагнення більше ніж 150 країн завадити реалізації військових зусиль...

Text 2. Das Prinzip der kollektiven Sicherheit

Das ursprüngliche Prinzip der «kollektiven Sicherheit» basierte auf der Verpflichtung aller UN-Mitglieder, im Falle einer Bedrohung des Friedens oder eines Friedensbruches gemeinsam gegen den Aggressor vorzugehen, notfalls auch mit Waffengewalt. Diese Möglichkeit zu kollektiven Zwangsmaßnahmen sollte abschreckend auf potentielle Friedensbrecher und somit also kriegsverhindernd wirken. Dieses Prinzip steht und fällt jedoch mit der Einigkeit im Sicherheitsrat beziehungsweise der fünf ständigen Mitglieder, die in jedem Einzelfall eine Bedrohung des Friedens einstimmig feststellen und entsprechende Maßnahmen einstimmig einleiten und anordnen müssen. Die Großmächte gingen 1945 sicherlich davon aus, dass sie in ihren globalen außenpolitischen Zielen übereinstimmen würden. Die Zusammenarbeit im Sicherheitsrat wäre somit gewährleistet gewesen. Doch diese Konstruktion, insbesondere die Aufnahme des «Vetorechts», zeigt auch, dass im Falle von Uneinigkeit das gesamte UN-Sicherheitssystem zusammenbrechen musste.

Tatsächlich sollte sich der Sicherheitsrat in den folgenden Jahrzehnten als das «Nadelöhr» erweisen, an dem die UN- Friedenssicherung immer wieder scheiterte.

Der Friedenssicherung dienen letztendlich auch alle anderen Ziele, die 1945 in die Charta aufgenommen wurden. So fordert sie die Mitglieder auf, «freundschaftliche, auf der Achtung vor dem Grundsatz der Gleichberechtigung und Selbstbestimmung der Völker beruhende Beziehungen zwischen den Nationen zu entwickeln», eine internationale Zusammenarbeit herbeizuführen, um auf diese Weise «Probleme wirtschaftlicher, sozialer, kultureller und humanitärer Art zu lösen» und die «Menschenrechte und Grundfreiheiten für alle Menschen, ohne Unterschiede der Rasse, des Geschlechts, der Sprache oder der Religion» zu fördern.

ВПРАВИ

- I. *Перекладіть речення, зважаючи на «несправжніх друзів перекладача».*
1. Навігація є одним з основних предметів у цьому морському навчальному закладі.
 2. У автомобілів цього типу досить жорстка амортизація.
 3. Чоловіка моєї сестри не назвеш інтелігентною людиною.
 4. Лікар призначив йому дієту.

II. Підберіть еквіваленти до наступних приказок.

1. Es ist nicht alle Tage Sonntag.
2. Viele Köche verderben den Brei.
3. Ungebetener Gast ist eine Last.
4. Wie der Herr, so der Knecht.

III. Перекладіть, зважаючи на дефініції значення слова **die Entwicklung**.

1. Jede Pflanze hat ihren eigenen Entwicklungsverlauf.
2. Der Handelsverkehr zwischen unseren Ländern hat leider eine rückwärtige Entwicklung genommen.
3. Entwicklungsroman ist ein Roman, der den inneren und äußeren Werdegang eines Menschen bis zu einer gewissen Reifung der Persönlichkeit verfolgt.

IV. Перекладіть речення, застосувавши всі можливі синонімічні граматичні конструкції.

1. Статті такого типу добре сприймаються.
2. Ми чули, як у сусідній кімнаті голосно сперечалися батьки.
3. Дідусь попросив його передати вітання вчительці.
4. Перед екзаменом слід добре повторити всі правила.

V. Перекладіть наступні афоризми. Намагайтесь зберегти притаманний афоризмам лаконізм та вишуканість.

1. Vor den Erfolg haben die Götter den Schweiß gesetzt. (nach Hesiod)
2. Der Mensch wird am Du zum Ich. (Martin Buber)
3. Zärtlichkeit ist das Ruhen der Leidenschaft. (Joseph Joubert)
4. Das Alter verklärt oder versteinert. (Marie von Ebner-Eschenbach)

Типові завдання модульних і підсумкових робіт з перекладу

1. Переклад зв'язаного тексту з німецької мови на українську
2. Переклад зв'язаного тексту з української мови на німецьку.
3. Переклад речень, спрямованих на використання певних перекладацьких трансформацій
4. Переклад речень, спрямованих на вживання певних синтаксичних/семантичних структур
5. Переклад лексичних одиниць

Типові завдання лексико-граматичного тесту

1. Переклад речень, спрямованих на активізацію
 - а) певних синтаксичних структур
 - б) певних лексичних одиниць
2. Завдання на підстановку певних лексичних одиниць
3. Завдання на трансформацію семантичної структури речень
4. Завдання на уживання дієслівних форм
5. Завдання на синтаксичну/лексичну синонімію

Зразок модульної контрольної роботи

I. Перекладіть німецькою мовою

1. Депутати рішуче висловились за найшвидше прийняття закону про пресу.
2. У розвинутих країнах маленькі підприємства часто банкрутують, що стосується великих підприємств, вони, як правило, збільшують свої прибутки.
3. Важливою рисою сучасного суспільного розвитку є глобалізація екологічних проблем.
4. Акредитуюча держава може у будь-який момент без попереднього мотивування свого рішення об'явити будь-якого члена дипломатичного корпусу персоною нон-грата.
5. Під тиском громадськості влада була змушена відмовитись від прийняття непопулярних заходів.

II. Перекладіть, вживаючи дієслово lassen

1. Становище дрібних торгівців можна визначити як складне.
2. У другій половині 80-х років на міжнародній арені помітні суттєві позитивні зміни.
3. Навколо цього лідера можуть об'єднатися усі прогресивні сили країни.

III. Перекладіть словосполучення

1. вивести війська з країни
2. надзвичайний і повноважний посол
3. Високі договірні сторони
4. засудити підривну діяльність розкольницьких угруповань
5. відхилити запрошення
6. незастосування сили
7. розірвати угоду
8. особиста недоторканість
9. втручання у внутрішні справи
10. дипломатична недоторканність

IV. Перекладіть українською мовою

1. Die zwei Weltkriege hatten unsagbares Leid über die Menschheit gebracht, hatten in einem halben Jahrhundert mehr als 100 Millionen Menschen das Leben gekostet.
2. Die Gründungsväter der Vereinten Nationen und Verfasser der Charta erfüllte der tiefe Wunsch nach Frieden und die Überzeugung, nach Beendigung des Zweiten Weltkrieges durch ein gemeinsames Vorgehen eine dauerhafte, friedliche Weltordnung gewährleisten zu können.

Зразок лексико-граматичного тесту

I. Перекладіть німецькою мовою.

1. У відповідь на Ваш запит від 10-го минулого місяця ...
2. З сьогоднішньою поштою пересилаємо Вам один примірник нашого прейскуранту.
3. Оскільки ми ще не отримали від Вас відповіді, просимо повідомити нам, чи цікавитеся Ви ще нашою пропозицією
4. Просимо Вас ще раз вивчити нашу пропозицію і повідомити нам, чи можемо ми розраховувати на замовлення.

II. Напишіть комерційний запит, використовуючи на ступні слова та вирази

1. sich bedanken, die Anfrage, ein Angebot unterbreiten, genannte Preise, basieren, die Zahlungsbedingungen, die Lieferungsbedingungen
2. unter Bezugnahme auf, wunschgemäß, anbieten, die Angaben, die Zeichnungsunterlagen, nebst, gewünschte Kataloge
3. den Anforderungen entsprechen, akzeptieren, freibleibend, offerieren, zum Preise von..., Inkasso mit Nachakzept, einen Bescheid geben, kontrahieren

III. Закінчіть речення

1. Wir würden uns freuen, ...
2. Wir freuen uns auf ...
3. Wir behalten uns ... vor.
4. Wir benötigen ...
5. Wir haben Bedarf an ...
6. Schicken Sie uns bitte ein Angebot auf ...

Зразок підсумкової роботи з перекладу

Перекладіть німецькою мовою

Деякі сучасні тенденції європейської політики

Європейські країни неодноразово підтверджували своє бажання, аби у Європі формувалась нова система безпеки та співробітництва. Ця система, створена завдяки спільним зусиллям заходу і сходу в рамках ОБСЄ, засновується на поступовому витісненні ідеї поділу Європи та створенні нових форм співпраці в економічній, військовій, політичній, гуманітарній та інших сферах на основі загальновідомих принципів та зобов'язань, таких як неутручання у внутрішні справи, повага територіальної цілісності, непорушність кордонів, рівність у правах

великих та малих націй, повага прав та основних свобод людини, політика добросусідства та ін.

Система органів політичної співпраці розвивається у найрізноманітніших формах. У військовій сфері система переговорів щодо скорочення озброєння, стабільність та укріплення взаємної довіри становлять основу європейської єдності.

Економічна сфера здається не такою багатообіцяючою на найближчі роки. Можливості розвитку економічної співпраці між двома частинами Європи залежать не лише від кон'юнктури, а й від докорінної трансформації економічного механізму країн східної Європи та від динаміки інтеграційних процесів у ЄС.

Перекладіть українською мовою

Informationsfunktion von Medien. Die Information durch Medien ist ein Schlüssel zum Verständnis von "Welt". Information ist ihre wichtigste Funktion, da Medien uns Informationen vermitteln, die außerhalb unseres persönlichen Erfahrungshorizonts liegen und sonst nicht für uns erreichbar wären. Außerdem ist die Informationsfunktion Grundlage für alle nachfolgenden Funktionen von Medien.

Funktion von Medien für das politische System gibt uns die Möglichkeit, wirtschaftliche, soziale, politische und ökologische Zusammenhänge, letztendlich auch Demokratie zu verstehen, sodass es uns erst mit Hilfe medialer Information möglich ist, sie aktiv mitzugestalten. Medien werden aber auch von Gegnern unserer Demokratie genutzt, um andere Menschen gegen diese und ihre Wertorientierungen zu beeinflussen.

Funktion von Medien für das ökonomische System. Die besondere Bedeutung von Medien für die Wirtschaft besteht vor allem darin, dass sie einer großen Anzahl von Konsumenten durch Werbung ihre Produkte nahe bringen und sie zum Kauf derselben motivieren kann. Werbung spricht vorhandene Bedürfnisse der Konsumenten an, schafft aber auch neue Bedürfnisse. Im Positiven gibt sie uns einen Überblick darüber, was auf dem Markt erhältlich ist, kann aber auch einen negativen Einfluss auf Menschen ausüben, die nicht oder noch nicht (z. B. einige Kinder und Jugendliche) in der Lage sind, sie zu durchschauen und ihr Konsumverhalten vor dem Hintergrund der eigenen finanziellen Möglichkeiten und unter Setzung von Prioritäten zu steuern.

Структура іспиту з теорії та практики перекладу

1. Питання з теорії перекладу.
2. Переклад фахового тексту з іноземної мови на українську з аналізом перекладацьких труднощів.
3. Реферативний переклад тексту суспільно-політичної тематики з української мови на іноземну.

Питання з теорії перекладу до іспиту з ТШ

1. Предмет та статус теорії перекладу. Роль перекладу у розвитку світової культури та зміцненні міжнародних зв'язків.
2. Загально-лінгвістичні аспекти перекладу. Мова і реальний світ. Система мови. Співвідношення систем різних мов.
3. Переклад як засіб комунікації. Види перекладацької діяльності. Письмовий та усний переклад. Послідовний та синхронний переклад. Машинний переклад: стан і перспективи.
4. Значення слова та переклад. Багатозначність та широта значення слова. Лінгвістичний та екстралінгвістичний характер перекладу. Лексичне значення, конотація та асоціація .
5. Визначення перекладу як предмета лінгвістичного дослідження. Етапи перекладу. Головні теоретичні підходи до перекладу.
6. Проблема перекладності. Поняття адекватності перекладу. Види перекладу: буквальний, вільний, адекватний.
7. Еквівалентність та типи лексичних еквівалентів. Абсолютні та часткові еквіваленти.
8. Переклад інтернаціональної лексики. Проблема “несправжніх друзів” перекладача.
9. Безеквівалентна лексика. Реалія як компонент соціально-історичного і національно-культурного контексту. Класифікація. Способи перекладу: транскрипція, транслітерація, калькування, описовий переклад.
10. Характеристика основних функціональних стилів та питання перекладу. Жанрово-стилістичні особливості перекладу художньої, суспільно-політичної, дипломатичної, юридичної, науково-технічної літератури та документів.
11. Особливості перекладу матеріалів офіційно-ділового стилю. Жанрові особливості тексту та вибір слова з синонімічного ряду.
12. Збіжності та розходження граматичних моделей мови-джерела і мови-мети. Трансформації при перекладі. Регулярні та оказіональні трансформації.
13. Граматичні трансформації при перекладі: зміна порядку слів, перестановка, зміна частин мови та членів речення. Трансформація добавлення та заміщення. Членування та об'єднання речень при перекладі. Антонімічний переклад.
14. Лексичні трансформації при перекладі. Засоби диференціації, генералізації, конкретизації, смислового розвитку значення.
15. Засоби перекладу фразеологічних одиниць та усталених словосполучень не фразеологічних за характером. Збереження образності під час перекладу.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

- посібники з письмового перекладу, де вказуються труднощі перекладу на рівні вузького контексту;
- тексти за фахом в оригіналі;
- газетні, журнальні статті та матеріали ресурсів Internet з питань міжнародних відносин, міжнародного права та міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу, країнознавства;
- наукові доповіді з питань суспільних наук та майбутньої спеціальності;
- газетна інформація на теми зовнішньої та внутрішньої політики України, країн мови, що вивчається, інших країн;
- оригінальні тексти з паралельними перекладами (аутентичні тексти міжнародних договорів, конвенцій тощо);
- публікації ООН та інших міжнародних організацій;
- тексти в запису на аудіо- та відеокасетах;
- ресурси Internet.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: Учеб пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
3. Латышев Л.К. Технология перевода. Уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем. яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280

Додаткова

1. Бархударов С.Г. Язык и перевод. – М.: ИМО, 1975.
2. Брандес М.П., Провоторов В.И. Предпереводческий анализ текста: Учеб. пособие. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001.
3. Ванников Ю. В. Проблемы адекватности перевода. Типы адекватности, виды перевода и переводческой деятельности. // Текст и перевод: Сб. статей. – М.: Наука, 1988.
4. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы. – М.: Издательство Института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
5. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. – М.: ИМО, 1980.
6. Зарицький М.С. Переклад: створення та редагування: Посібник. – К.: Парламентське видавництво, 2004. – 120 с.
7. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. – М., 1973.

8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – К.: Вища школа, 1986.
9. Латышев Л.К. Перевод: проблемы теории, практики и методики преподавания. – М.: Просвещение, 1986.
10. Лилова А. Введение в общую теорию перевода. – М.: Высшая школа, 1985.
11. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод. – М.: Воениздат, 1980.
12. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик. – К.: Ника-Центр Эльга, 1999.
13. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Междунар. отношения, 1974.
14. Семенец О.Е., Панасьев А.Н. История перевода. – К.: Вища школа, 1990-1991.
15. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М.: Высшая школа, 1983.
16. Цвиллинг М.Я. и др. О критериях оценки перевода // Тетради переводчика. – 1978. - Вып. 15.
17. Чередниченко О.І. Переклад – важлива сфера функціонування і розвитку української мови// Теорія і практика перекладу, Вип. 17. –К., 1991.
18. Швейцер А.Д. Теория перевода. – М.: Наука, 1988.
19. Sick Bastian Der Dativ ist dem Genitiv sein Tod. – Köln: Kiepenheuer& Witsch, 2004. – 230 S.
20. Sick Bastian Der Dativ ist dem Genitiv sein Tod. Folge 2. – Köln: Kiepenheuer& Witsch, 2006. – 268 S.
21. Sick Bastian Der Dativ ist dem Genitiv sein Tod. Folge 3. – Köln: Kiepenheuer& Witsch, 2006. – 263 S.